

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 8 korona.
 Ágost évre . . . . . 12 " "
 Vidéken: Negyedévre . . . . . 5 " "
 Ágost évre . . . . . 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Nagy vita.

— febr. 11.

A naiv közönség eddig mindig azt tartotta, hogy nagy vita akkor kerekedik, ha minden pártból a legjelentősebb képviselők összegyűjtött tudásukat, gazdag tapasztalatukat, a logikus fejtegetések nagy szellemi munkáját az ékesszólás egész erejével viszik tűzbe, mielőtt valamely fontos kérdésben döntenének. Valamikor, mikor a választók jelöltjeik kiválasztásában még válogatósabbak voltak, mikor, hogy valaki képviselő legyen, multtal kellett birnia, mely kezességet nyújtott a jövőre — úgy is volt; de most, mikor már a legifjabb nemzedéknek magasröptű vágyai vannak, mikor még analfabéták is képviselőségről álmodnak, sőt mikor még elkracholt egyének és dologtalan fiskálisok is elkaparitanak egy-egy mandátumot, most persze másképp van és az ellenzék arra tanít, hogy az a nagy vita, melyet jó hosszúra nyujtanak s jól megpaprikáznak.

Ha erről van szó, az ellenzék azzal szokott felelni, hogy másképpen mit sem lehet elérni s azt hiszi, hogy ezzel nemesak magát igazolja, hanem az uralkodó pártot is lealacsonyítja.

De ezzel csak a történelem legnagyobb nemtudását árulja el. Mik voltak Kossuth Lajos fegyverei, midőn a nemzetet oly tettekbe ragadta, melyeket örök időkre feljegyzett a világtörténelem?

Akkor nem volt pártfegyelem, összetartás és külön osztályérdekek? Ne higyük, hogy csupán vakító ékesszólása művelte a csodát. A beszéd művészetével csak akkor lehet mély és tartós hatást elérni, ha jó ügy mellett küzdünk.

Ma hiányzanak a nagy okok s ezért botránnyal és civakodással dolgozik az ellenzék.

Alig van ülés láрма és affaire nélkül. A megfoghatatlan módon ismét feltámadt Ugron Gábor elég vakmerő, egy Fejérvárynak odakiáltani, hogy „vén asszony!” és az ellenzék nem szégyenli magát lármával üdvözölni egy olyan inzultust, — mely inkább nevetséges, — mint sértő. . . . Hiszen lehet valaki abban a véleményben, hogy a katonai terhek emelése nincs helyes arányban az ország adóképeségével; de ezt tárgyilagosan is lehet vitatni, hisz a statisztika megbízhatóbb ma, mint 50 évvel ezelőtt volt és a képviselők majdnem mindnyájan oly jelentős politikusok, hogy a diplomaták

legtitkosabb redőibe képesek bepilantani. Mire való tehát a botrány. Azt hiszi talán az ellenzék, hogy tudó-erőmutatványaival meg fogja győzni a nemzetet, hogy a *Lengyel Zoltánok*, *Szederkényi Nándorok*, *Ugron Gáborok*, s a többiek tizenhatkaratos hazafiak, — *Andrássy*, *Apponyi*, *Széll* és még vagy háromszáz szabadelvű képviselő másra sem gondol, csak hogy a szegény hazát eiáruja? Ez nem fog neki sikerülni, mert azt senki sem mondhatja ró-lunk, hogy nálunk tenyésznek az árulók.

Hogy is mondta *Strousberg*, a nagy vasuti eszközlő? No igen, vannak magyarok, kik hazájukat is *eladnák*, de még egy sem *szállította*.

— **Gulner Gyula** államtitkár **kitüntetés**e nemesak a hivatalnok világot, hanem a politikai és parlamenti köröket is igen kellemesen érintette. *Gulner* nyilvános működése oly messze nyul vissza, hogy csak idősebb emberek emlékeznek annak kezdetére. Azzal hogy *Gulner* általános, nagy kedveltségnek örvend, nagyon keveset mondanánk. Minden párt nagyrabecsüli őt, mert egész életpályáját hasznos és önzetlen munka tölti ki és szándékai mindig a legnemesebbek és legtisztábbak voltak.

A nő.

Részlet a Mese két nőről meg a harmadikról című verses felolvasásból.

A nő! Ki mondhatná, hogy ismeri,
 Habár a szive véle van teli?
 Ha esőkját érzi, ha kacér szemében
 Mesés pompával villog rá az éden;
 Vagy ha szeszélyből büszke és hideg,
 Még egy mosolyt sem adva senkinek;
 A férfi egyaránt esodálja bár,
 Megértésének csak nyomába jár,
 S midőn belátna már-már a szívébe:
 Egy fordulás — s egészen más a szépe.
 A nő mindig más. Millió alakban
 Megujuló mulandóság a bája,
 Örökké változik, de halhatatlan
 Mégis minden erénye és hibája.
 Szeszélyből, csipkéből és napsugárból
 Gyöngének alkotott esodás erő;
 Éghez közel, de a földtől se távol
 Mosolygva szálló tünemény a nő,
 Arany kőd szürke életünk felett,
 Fele valóság, fele képzelet.

Mélység s magasság összeolvadása,
 Szívárvány a gyönyör s a kín között;
 Tökéletesség gyarló földi mása;
 Szines pillangó: éles szemre kőd;
 Tűnő öröklét: sárból gyurt remek;
 Fűszál, mely a mig megmérgez, remeg;
 Harmatban tükröződő végtelen;
 Oly hatalom, mely győz, bár védtelen;
 Virág, a büszke tölgyfánál erősebb;
 Annál homályosb, minnél ismerősebb;
 Szellő csupán s merész vihart szülő;
 Az élet ily titkosatos talánya,
 Bár egyre más, de mindig Éva lánya,
 Örök rejtelmű álomkép a nő.

Rudnyánszky Gyula.

Szigligeti, mint betyár.

Mikor Szigligeti a két pisztoly című népsziművét készült megírni, képet akart magának szerezni a börtönről.

Element Ballához, Pestvármegye híres várnagyához és előadta kérését. Az irodalmi hajlamu Balla megértette az író célját, azonnal felöltöztette és lekísértette a vármegyeház börtönébe, de azt megmondta neki, hogy eleinte ne szóljon, mert felismerik, hogy nem tartozik a céhbe és akkor nem lesznek bizalmasok, nem használhatja fel helyzetét . . .

Szigligeti csakugyan így viselte magát. Lehorgasztott fővel ült le a sarokba és busult betyárosan.

Magaviselete hasznára volt, mert mindjárt lejátszották azt a rabjátékot, hogy törvényt ülnek egymás felett, azaz gyakorolták a vallomásokat. Tanították egymást, hogy keljen kijátszani a bírót komiszárost, esküdtet. Az a jelenet is előfordult, hogy a visszakérült rab ledobta a szegről a tarisznyát, a hol az ujdonsült tolvaj tarisznyája függött, mert ahhoz neki több joga van, a ki ezt kiárendálta.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, febr. 10.

A mai napnak újabb szenzációja volt: a Szentiványi Árpád beszéde, a melyben az ellenzék ama vádjával foglalkozott, hogy feladta régi elveit a volt nemzeti párt? Nem adta fel — mondotta Szentiványi — csak felfüggesztette és ha azok legközelebb nem teljesülnek úgy a következő katonai javaslatot nem szavazzák meg. Ez volt a beszéd lényege s a szünet alatt a folyosón egyébről sem volt szó, mint arról a beszédéről, a szabadelpárt régi tagjai és a volt nemzeti pártiak hevesen vitakoztak egymással és sok szemrehányás hangzott el a régiak részéről, hogy a volt nemzetiék még most is külön csoportot képeznek. Minden zugban csoportok gyűltek össze és erről vitakoztak.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen voltak: Széll Kálmán, Fejérváry Géza báró, Cseh Ervin, Láng Lajos és gróf Széchenyi Gyula.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

Az unjoncjavaslat.

Gróf **Benyovszky** Sándor: Lehetetlen, hogy a ház a katonai javaslatokat megszavazza. A népre újabb áldozatokat róni nem lehet. Ezután a katonaság élelmezéséről szól, a mely igen rossz. Például felhossa az 1859-iki hadjáratot, a mely nem azért veszett el Ausztriára nézve, mintha a hadsereg gyáva lett volna, hanem azért, mert az élelmezés rossz volt. (Igaz!) Figyelmezteti a honvédelmi minisztert arra, hogy egy mozgósítás eseién az élelmezésről idején gondoskodjanak és akként, nehogy a legénység éhezni legyen kénytelen, mint az 1859-iki háboruban.

Gabányi: Fizessék a háboru költségeit a Habsburgok családi kincsarából. (Derűtség.)

Egyszer valamelyiknek eszébe jutott, hogy állítsák oda Szigligetét, az is tanuljon valamit, mert az még fiatal.

Szigligeti odaállt és az elnöklő tolvajnak, ki az alispánt adta, olyan betyártörténetet vallott be, hogy a többi rabok egyszerre fellázadtak és követelték hogy az öreg bátya helyére, ki az alispánt játszta, azonnal ültessék oda Szigligetét, a ki különb dolgokat mivelt, mint ők valamennyien. Oda is ült s tanította őket úgy, mintha igazi betyár lett volna. Tetszett szörnyen. Most már a csillagot is le tudják tagadni, nem csak az alispánt meg az esküdtet a székről.

A lecsapott alispán csak nézte, nézte az utódját s egyszerre odakiáltott:

— Ej, nem szégyenlitek magatokat, hiszen sohasem volt ez betyár, nézzétek, hogy van ránczba szedve a gatyája.

Kitűnt a komédia és ha a hajdu idejekorán be nem jön, feledhetetlen jelenetet tanult volna Szigligeti.

Benyovszky Sándor gróf: Határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a külügyi kormány tegyen lépéseket a külhatalmagnál, hogy 5—10 évre egyezményt kövessenek arra, hogy nem emelik a hadsereg létszámát és új fegyvereket nem fogadnak el. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

A két évi szolgálati idő helyett inkább az eddigi három éves szolgálatot akarja, mert a két évi többbe kerül. (Ellenmondások a szélsőbalon.) Azonban a jobb és értelmesebb katonákat a harmadik évben bocsássák szabadon. A javaslatot nem fogadják el.

Szentiványi Árpád: Azért szólok fel, mert Mezőssy kérdést intézett a volt nemzeti párt tagjaihoz, hogy régi elveiket fentartják-e? Ők annak idején két oldalról is nyomva, testvéri szeretettel voltak egymás iránt.

Gabányi: A voltra nem ad a zsidó semmit! (Derűtség.)

Szentiványi: És ezt a testvéri szeretet fentartják ma is. Arra a kérdésre, hogy ragaszkodnak-e régi elveikhez, ezeket feleli: Mezőssy összevetette a Tisza fuziót a volt nemzeti párt fuziójával. Nem beszél azokról, a mik az első fuzió után történtek, azt tiltja a jó izlése. (Helyeslés.) De megjegyzi, hogy a Tisza fuzió alkalmával három miniszteri tárcát foglalt el a Tisza párt, míg a nemzeti párt fuziója után még most a negyedik évben sines egyetlen embere a volt nemzeti pártnak a kormányon és senki azokból az országvezetésében részt nem vesz. (Felkiáltások balról: Elég hiba! Nagy hiba!)

Szentiványi: Ez páratlan a fuziók történetében, mert ők sem nem követelték, sem nem kívánták a személyi részvételt. (Zaj balról.)

Ellenben maga Mezőssy is elismerte azt a változást, a mi a belkormányzatban, a közigazgatásban történt négy év óta, a mióta a közigazgatási visszélések is megszűntek. Hát az semmi? Ezt lehet lebecsülni? Nem így ujhodik-e meg a kormányzat?

A volt nemzeti párt mint ilyen megszűnt. De a szabadelpártban is ugyanazokat a nézeteket vallják, a mit a volt nemzeti pártban vallottak. (Felkiáltások a követelni kell azokat!)

Szentiványi: A mikor a jelen javaslatot tárgyalták a szabadelpártban, akkor éppen ő állott fel és szólalt fel a régi nemzeti párt követelményeiért.

Pichler: Fejérváry azt felelte rá: lassan, lassan, lassan! (Derűtség.)

Szentiványi Árpád: Incidentaliter egyes javaslatok tárgyalásánál nem lehet minden kívánalmat teljesíteni, különösen egyszerre nem! Voltak olyan követelések is, a melyeket Fejérváry nem ígért meg ugyan, de nem is utasított vissza, holott mindenki tudja, hogy ezeket a követelményeket ezelőtt ridegen visszautasították. (Nagy zaj a szélbalon.)

Ha pedig nem teljesülnek a kívánások a legközelebbi katonai javaslat tárgyalásánál, ekkor a maga részéről kijelenti, hogy azt semmi szín alatt és semmi körülmények között meg nem szavazza! (Élénk helyeslés a volt nemzeti párt részéről. (Zaj balról.)

— Hát most megszavazza!

— Akkor mit fognak mondani?

Szentiványi: En szavamat soha meg nem szegtem. A maga nevében beszél ugyan, de ahogyan őket a testvéri szeretet összetartja, bizonyos abban, hogy volt társai sem szavazzák meg a követelmények nélkül e katonai javaslatokat.

Mezőssy azt mondta, hogy 21 év óta vetettek és mégsem arattak. Ez nem áll, mert vetésöknek már eddig is van

eredménye; de a függetlenségi párt már 36 év óta vet és mégsem aratott semmit. (Helyeslés a jobbközépen.)

Ivánka Oszkár: A buzájuk mindig éretlenebb lesz!

Szentiványi: Bizik a miniszter ígéretében. Ha csak legközelebb nem valószínűk meg, ismétli nem fogadja el azokat a javaslatokat. Most tudja, hogy a jelen helyzeten változtatni nem lehet és mert a jelen javaslat ugyis egy évre szól (Zaj a szélbalon), ennél fogva a javaslatot elfogadja. (Helyeslés jobbról. Hocholás balról.)

Szünet után

Szatmári Mór: Elsőbb a Szentiványi beszédével foglalkozik, a mely a politikai átvedlés csodálatos képét mutatja. Azon érvelt Szentiványi, hogy semmi értéket eddig el nem fogadtak. Hát nem lett ő a szabadelpárt alelnöke? (Derűtség a jobb középen.) Neki eszébe jut az az anekdóta, hogy Száli te kéretnek, csakhogy itt fordítva áll Szentiványira, mert inkább ráillik az, hogy Száli te panaszkodol. (Derűtség.) Mit értett Szentiványi összetartás, összecsomoszás között? Hogy miként egy család tart össze a szabadelpártban és családi érdekekért küzdenek. (Zaj a volt nemzeti pártiak részén.)

Sághy Gyula: Micsoda gyanusítás ez?

Szatmári: Hiszen maga Szentiványi mondta!

Sághy Ez inszituáció!

Kubik: Hát nem lett azóta udvari tanácsos! (Derűtség.)

Szatmári: Azóta a nemzeti párt csinált egy nagy dolgot is: felemelte a kvótát. (Nagy zaj.) A mellett egyre erőszakoskodott és mindenki tudja, hogy óriási erőfeszítéseket tett Horánszky minisztersége érdekében! (Nagy zaj a jobb középen.) **Bíró, Sághy** ohót kiáltanak!

Szatmári ezután a katonai javaslatról beszél és tiltakozik az újabb terhek ellen!

Majd áttérve a civilistára kijelenti, hogy ilyen óriási megterhelések a népből antidinasztikus érzelmeket keithetnek!

Fejérváry haragosan közbe szól: Önök csinálnak ilyen módon antidinasztikus érzelmeket, nem a nép.

Dániel elnök, ki időközben átvette az elnöklést, figyelmezteti Szatmárit, hogy ilyent a magyar népről mondani nem szabad,

Szatmári kijelenti, hogy ő nem állított, csak a lehetőségről beszélt. Ha önök, ugymond, ennek lehetőségét nem hiszik, nom ismerik a népet.

Fejérváry: Előbb ismertem, mikor még ön a világon sem volt.

Szatmári ezután a katonai oktatást támadja. Végül határozati javaslatot nyújt be, hogy a honvédségnél olyan tisztek is lehessenek törzstisztek, akik nem tudnak németül.

Mikor Szatmári befejezte a beszédét, 3 óra volt.

Ezután az **elnök** elrendelte a szavazást **Széll** Kálmán tegnapi indítványa fellett, hogy holnaptól kezdve az ülések 3 óráig tartassanak. Az indítványt nagy többséggel elfogadták. A szavazás előtt a függetlenségi kivonultak, majd visszatértek és zajongva követelték, hogy az elnök állapítsa meg a ház határozatképességét.

Elnök az ülést a holnapi napirend megállapítása nélkül berekesztette.

Mayer Emil.

A férfias erények és szépségek teljessége ül — eszményi koszoru gyanánt — annak a ravatalra fektetett embernek az emlékéen, akinek halála hírére gyászlobogók ereszkedtek ma le a középületek homlokzatáról s a meglepett fájdalom hideg mély redőivel teltek meg az arcok. Szeretetreméltó volt, munkás és kötelességtudó volt, az észnek és szívnek gazdasága töltötte el lelkét, utolsó napig arcán mosolygott, ha bágyadtan is, a kedély ragyogása, utolsó napig munkaasztala mellett dolgozott, késő este kelt fel onnan, hogy megpihenjen egy kissé és megpihent — örökre.

Szép nagy családja, melylyel kölesönös szeretetben össze volt forrva, siratja azt igazán legjobb apát és férjet, akire ez a sokszor használt jelző oly szin-igazságként illett, a barát gyászolja a barátját, a közügyek az ő nemes vérű, tette kész vezérharcosukat, a kereskedelmi és üzleti közérdekek a tapasztalt és sokat tudó vezetőt, kinek kezéből kiesett ime a hajó kormányrudja, kinek fáradt kezeit csendesen összetette a halál.

Mayer Emil élete egyike azoknak az életeknek, melyeket példakép kell elbeszélni mindenütt s különösen a zsenge ifjuság előtt, amikor ezt az életküzöben jellemképzése, a törhetlen kitartású munkásságra, a türes férfias erényére serkentjük s mindezek fejében rámutatunk az elérhető messze célra, az erkölcsi és anyagi eredmények sorozatára.

Az a kihűlt szív és az a már nem lüktető halánték mindent magának köszönhet, egész világát, mely tisztelettel, szeretettel, erkölcsi és anyagi jókkal körülvette, ő maga építette. Ő tette emberré magát s embere volt minden kötelességnek, melyet magára vállalt.

Mayer Emil, az István gőzmalom igazgatója tegnap előtt éjjel hirtelen elhunyt. A gyászeset tegnap reggel villámgyorsan terjedt el a városban, s általános részvétet keltett, mert a megboldogult egyike volt azon férfiaknak, a kiknek a köztéren s a társadalmi életben kiváló szerep jutott.

Mayer Emil szerény viszonyok közt, mint kereskedelmi ügynök kezdte meg pályáját Debrecenben. E téren is rövid néhány év alatt a kereskedői körökben közkedveltségre tett szert, s azok a kik vele üzleti érinkezésben állottak teljes bizalmukkal ajándékozták meg szeretetre méltóságáért, megbízható és pontos eljárásért. Az 1876-ik év forduló pontot képezett életében, a mennyiben ez évben Pekár igazgató eltávozásával ő lett meg-

választva városunk és vidéke ezen legnagyobb iparvállalatának igazgatójává. De az intézetre nézve és nagy változást idézett elő ezen kitünőnek bizonyult választás, mivel az ő igazgatása alatt az István malom egyike lett a legjobban jövedelmező iparvállalatoknak, nemcsak hanem gyártmányai a külföldi piacokon, főleg Angliában ösmertekké lettek és közkedveltségnek örvendtek. És méltán, mert minden nagyobb kiállításon, hol a malom gyártmányaival résztvett, az elsőrangú kitüntetést nyerték el a gyártmányok, s említésre méltó, hogy Mayer Emil az ezredéves kiállítás alkalmából a malom ipar terén kifejtett eredményes működésért ő Felsője által a Ferenc József rend lovag keresztjével lón kitüntetve. Magát az intézetet és annak belső szervezetét egész új alapokra fektette, a malom tisztviselői karának javadalmazását a mai igényeknek megfelelően rendezte, munkásainak jólétét a napibérek méltányos szabályozásával előmozdította, úgy hogy a vállalat tisztviselői és munkásai valóságos rajongással és szeretettel ragaszkodtak igazgatójukhoz.

De nemcsak a vezetése alatt állott intézetet gondozta hiven, hanem élénk résztvett városunk társadalmi mozgalmában is és kiváló tevékenységet fejtett ki a köztéren. A debreceni kereskedelmi és iparkamarának 22 év óta beltagja volt, s e testületben 8 év előtt a kereskedő osztály elnökeül lón megválasztva. Alelnöke volt az orsz. malom-egyesületnek, majd ennek megszűntével a vidéki malomiparosok országos egyesületének. A gyáriparosok országos szövetsége Debrecenben megalakult fiókjának ő volt az elnöke, s ugyancsak őt választotta elnökké a három év előtt alakult debreceni kereskedelmi csarnok is. Több helybeli pénzintézet és egyéb magán testület részben igazgatósági, részben felügyelő bizottsági tagját vesztette el benne.

Széles ismeretköre, rokonszenves előadó képessége folytán mint szónok is kiváló helyet foglal el. Az 1897-ik évi képviselő választások alkalmával a debreceni szabadelpárt a város első választókerületében őt tisztelte meg a képviselő jelöltséggel, azonban Thaly Kálmánnal szemben kissebbségben maradt.

Benne tehát városunk egyik legkiválóbb polgárát vesztette el, nem esoda tehát ha elhunyt megdöbbenést és városszerte általános részvétet keltett.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara Mayer Emil alelnökének elhunyt alkalmából székházára kitűzte a gyászlobogót: külön gyászjelentést adott ki, melyet a kamara bel- és kültagjainak az érdekelt helybeli és vidéki testületeknek valamint a hatóságoknak megküldött. A halott koporsójára koszorút helyez s a temetésen a kamara tagjai testületileg vesznek részt.

A kamara elnöksége ez uton kéri fel a kamarai tanácsos urakat, hogy ma délután 3 órakor a végtisztesség meg-

adása céljából a gyászháznál megjelenni sziveskedjenek.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk, a legjobb férj, a leggyöngédebb édes apa, nagyapa, szerető testvér, sógor és rokonnak Mayer Emil, a Ferenc József rend lovagjának, kereskedelmi tanácsosnak, a debreceni ipar és kereskedelmi kamara és a vidéki malom egyesület alelnökének, az „István“ gőzmalom társulat vezérigazgatójának stb. folyó évi február hó 10-én éjjel, áldásteljes munkás életének 65-ik és boldog házasságának 30-ik évében rövid szenvedés után szív-szélhűdés következtében történt gyászos elhunytát. Szeretett halottunk drága porrészei f. évi február hó 11-én d. u. fél 4 órakor fognak az „István“ gőzmalom telepéről az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Szt. Anna-utcai róm. kath. sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességre az elhunytak pályatársait, barátait és ismerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1903. február 10-én. Bánatos özvegye: Mayer Emilné szül. Heinrich Josefa. Gyermekei: Jenő, Olga Böhm Ferencné, Béla és Géza, Unokája: Lili. Testvére: Mayer Aranka férjével Némethy Lajossal s gyermekei: László, Adél férjével Mayer Jánossal és Gyula. Sógora: Heinrich Sándor nejjével Herri Ilkával és Ilona, Gyula, gyermekeivel. — Béke lengjen porai felett.

Az István malom igazgatósága is külön gyászjelentésben tudatja a veszteséget. Az igazgatóság gyászjelentése így szól:

Az István gőzmalom társulat igazgatósága legmélyebb részvétellel tudatja, hogy 27 éven át fáradhatatlan ügybuzgó és nagyérdemű vezérigazgatója Mayer Emil ur a Ferenc József rend lovagja f. hó 10-én éjjel elhunyt. Kedves halottunk földi maradványai 11-én d. u. fél 4 órakor a társulat telepén tartandó gyászima után a Szent-Anna utcai róm. kath. sírkertben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen 1903. február 10-én. Az István gőzmalom társulat igazgatósága.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara mély fájdalommal és megilletődéssel jelenti, évtizedeken át volt tanácsosának és a kereskedő osztály 8 éven át fáradhatatlan tevékeny elnökének, a hazai kereskedelem és ipar érdekei lelkes harcosának Mayer Emil urnak az István gőzmalom vezérigazgatójának s a Ferenc József rend lovagkeresztje tulajdonosának 65 éves korában folyó hó 10-én hirtelen bekövetkezett elhunytát.

A megboldogultnak hült tetemei f. hó 11-én, azaz szerdán délután fél 4 órakor fognak az István gőzmalom telepén lévő lakásról az örök nyugalom helyére kísértetni.

Mely végtisztességre kérjük a kereskedő és iparos közönség részvételét.

Debrecen, 1903. febr. 10.

A kereskedelmi és iparkamara.

Béke lengjen porai felett!

A Debreceni Kereskedő-Társulat választmányja mély fájdalommal tudatja szeretett tagtársának, évtizedek óta ügybuzgó kiváló munkatársának Mayer Emil urnak folyó hó 10-én történt gyászos elhunytát.

A megboldogultnak hült tetemei f. hó 11-én, szerdán d. u. 3 és fél órakor fognak az István-gőzmalom telepről örök

nyugalomra kísértetni, mely végtisztesség-tételeire a társulati tagokat meghívja.

Debrecen, 1903. február hó 10-én.

A Debreceni Kereskedő-Társulat választmányja.

Béke lengjen porai fölött!

Gyászjelentést adott ki továbbá a debreceni kereskedelmi betegsegítő egyesület igazgatósága is.

A kereskedelmi csarnok testületileg vesz részt Mayer Emil temetésén és a csarnok elnöksége ezton is tudatja a csarnok tagjaival, hogy a temetésre való testületi gyülekezés a csarnok helyiségeiben ma délután 3 órakor lesz.

Az István gőzmalom társulat munkásai önképző és segélyző köre alapító tagjának és felejtethetlen nagyérdemű dísz elnökének néhai lovag Mayer Emil urnak váratlanul történt halála alkalmából az elnökség felkérte a kör összes tagjait, hogy a február hó 11-én délután 4 órakor tartandó végtisztességtétel és a kör zászlója alatt kivonulásra megjelenni sziveskedjenek.

Gyülekezés 11-én délután fél 3 órakor a kör Kéttalom-utcai helyiségében.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Febr. 11. A Csokonai-kör felolvasó ülése. Város háza.

Febr. 12. A Csokonai kör választmányi ülése délután 5 órakor, a városházán.

Febr. 15. A polgári-kör közgyűlése d. u. 3 órakor a kör saját helyiségében.

Febr. 15. Az iparos ifjuság tánemulatsága. Arany, Bika.

Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.

Febr. 22. Ipartestület közgyűlése.

Febr. 22. Evang. filléregylet tea-estéje.

Febr. 22. A Székely asztaltársaság közgyűlése.

Febr. 28. A kölcsönös segélyző egyesület közgyűlése d. e. 10 órakor (Városháza nagyterme.)

* **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** Ma délután 5 órakor lesz a Csokonai-kör felolvasó ülése a városháza nagytermében. A rendkívül érdekes és változatos műsor ez:

1. *Wesselényi és az ifjuság.* Tanulmány. Irta és felolvassa dr. Kardos Samu.

2. *A miletoszi aranyasztal.* Költői elbeszélés. Irta és felolvassa Jánosi Zoltán.

3. *Mese két nőről meg a harmadikról.* Verses felolvasás. Irta és előadja Rudnyánszky Gyula.

* **A debreceni lelencház ügye.** Régen húzódott Debrecenben valamely középület építésének az ügye olyan sokáig, mint a lelencházé. A városi törvényhatósági bizottsági tagok nem tudnak megállapodni abban, hogy hova is épüljön hát Debrecenben a lelencház? Pedig a lelencház felépítését egyre sürgeti a miniszter s most is a lelencház ügyében küldte ki Frank Ödön egészségügyi felügyelőt és Ybl műépítést, a kik tegnap a lelencház ügyében helyszíni szemlét is

tartottak a kijelölt területeken a város vezérferfiaival s ez után hosszabb tárgyalásokat folytattak. A helyszíni szemléken és tárgyalásokon a miniszteri kiküldötteken kívül jelen voltak Puky Gyula főispán, Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly tanácsos és Acél Géza főmérnök. Megtekintették a régi vásártér helyét, melyről a miniszter küldöttjei nagyon kedvezőtlenül nyilatkoztak. Ezen kívül megtekintették az Ispotály lapos erre a célra kijelölt területét a lovaslaktanya melletti helyeket, a nagyerdői tisztást és a Mester utca végén levő háromszögű, a város tulajdonát képező telket. A jelenlevők ez utóbbi helyet találták a legalkalmasabbnak a lelencház számára.

* **A házbéradó összeírás végét ért.** A házbér adó összeírása tárgyában kiküldött bizottság tegnap befejezte munkálatait. A lakható és nem lakható lakrészek összeírása a Hajnal-soron ért véget, a hol Kiss József eszmadia mester házánál tartották az utolsó helyszíni szemlét. Most már csak a számadatok összegezése van hátra s a mi 8—10 napot fog igénybe venni. Hozzávető számítás szerint Debrecenben 700—900 al több a nem lakható lakások száma, mint azoké, a melyeket jó lélekkel lakhatónak lehet felvenni. Ezen az alapon pedig Debrecenben a házbéradót nem lehet még egy pár évig behozni.

* **Honvédtisztek házi estélye.** A megy. kir. 3. honvéd gyalog ezred tisztikarának múlt hónap 17-én rendezett estélye, oly jól sikerült, hogy a rendezőség elhatározta, hogy a tél folyamán még rendez néhány szórakozást hasonló mulatságot. A második házi estélyt e hónap 14-én, szombatn tartják meg a péterfia utcai honvéd laktanya dísztermében. Az estélyen csak meghívottak vehetnek részt. Kezdeté este 9 órakor.

* **A debreceni csapatkórház.** Debrecen város egyik múlt évi közgyűlésében elhatározta, hogy nem épített katonai csapat kórházat. Kimondta ezt határozatilag, pedig a katonai beszállásokról szóló törvény világosan elrendeli, hogy a mely városban 500 katonánál nagyobb számú helyőrség állomásozik, ott feltétlenül csapatkórházat kell építeni. Puky Gyula főispán épen e törvény tudatában nyomban a közgyűlés után megfeleltette a közgyűlési határozatot. Tegnap azután megérkezett a miniszter erre vonatkozó határozata, a melyben a városi közgyűlés határozatát nem hagyja jóvá, utasítja a várost, hogy a Puky Gyula főispán felelősségében felhozott indokok alapján sürgősen határozzon a csapatkórház ügyében.

Személyi hír. Kosztká Pál csendőr alezredes, ki a csendőrség szaporításának előmunkálatait végzi Petrőcy Imre belügyminiszteri titkárral tegnap este Debrecenbe érkezett. A Bika-szállóban szálltak meg, s ma reggel tovább utaztak.

* **Presbiteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbiteriuma esütörtökön, holnap délután 3 órakor gyűlést tart a ref. egyházkerület tanácstermében Kiss Aron püspök és Simonffy Imre főgondnok elnöklése alatt. Tárgy: a vasárnapi gyűlésekről lemaradt ügyek folytatódólagos letárgyalása.

* **Kinevezés.** A debreceni kir. főügyész Széki Akos tati kir. járásbírói irnokot a debreceni kir. főügyészséghez irnokká nevezte ki.

* **Kolozsvár emlékalbuma.** Kolozsvár város a Mátyás szobor leleplezése alkalmából Mátyás király emlékalbuma címel remek diszkötési könyvet adott ki, melynek egy példányát tegnap küldte meg Debrecen városának.

* **Debreceni napdíjasok fizetése.** A debreceni napdíjasok eddig 2 részletben, havonta utólag kapták a fizetésüket. Kovács József polgármester tegnap hozott határozatával elrendelte, hogy úgy a napdíjasok, mint a rendőrök és hajduk fizetéseit a jövő március hó 1-től kezdődőleg utólagosan és egy összegben, tehát havonta csak egyszer utalja ki a péntár.

* **Dr. Ember József hadbiztos Debrecenben.** Dr. Ember József őrnagy, budapesti I. kerületi hadbiztos városunkba érkezett, hogy a 3. honvéd gyalog ezrednél vizsgálatot tartson. A hadbiztos ma fejezi be vizsgálatát és holnap utazik el.

* **Ipartestületünk az 1902. évben.** A debreceni ipartestület előjárósága most adta 92 nyomtatott oldalra terjedő jelentését 1902. évi működéséről. A könyv bevezető részében gondos részletezéssel számol be a vezetőség a múlt év nevezetesebb eseményeiről, felemlítve mindazt, mi az ipartestületet közelebb vagy távolabbról érintette. Megemlékezik itt az adóarányosításról, az ipart. betegs. pénztár megalakításáról, a városi piaci és országos vásári és az építési szabályrendelet megalkotásáról, az állandó iparos tanácsköléről, a városi szállításokról, ipartestületi alapszabály módosításokról, önnálló vámterüetről, a kamarák debreceni országos nagygyűléséről, munkaközvetítő intézetről, a városi nyomdai segélyről, nagyváradi ipart. orsz. nagygyűlésről, a nagyváradi iparostanácsköl megtekintéséről, karcsonyi parkiállítás és vásárról, Szávay Gyuláról a keres. és iparkamara új titkárról, az elaggott iparosok alappjáról, az ipartestület belételeiről, előjárósági tagok választásáról, számvizsgálók, ipartestületi alelnök, ügyész és pénztárnok választásáról, szakosztályok működéséről, a tanoncoktatásról, — felszabadításról, a vagyoni viszonyokról és a részben megtagadott városi segélyről.

A rendkívül érdekes füzet adatai közül közöljük a következőket: Az 1902. év végén volt az ipartestületnek 2005 önnálló iparos, 2921 pedig 1154 tanonc tagja összesen 6080. — Elintézt az ipartestület 2274 ügydarabot. A tagsági díjakban hátralékba van 5128 k, a költségelirányzatnál megtakarítás 271 k. 79 fillér.

Egyébiránt a füzetet minden ipartestületi tag ingyen megkaphatja az ipartestület helyiségében a közgyűlés napjáig miker is az évi jelentést teljes egészében felolvassa az elnökség.

* **Előjárósági tagjelölés.** Az ipartestület fodrász-szakosztálya tegnap délután tartotta előjárósági tagjelölő gyűlését. A megüresedett előjárósági tagságra rendes tagnak Fridvalszky Rezsőt, póttagnak pedig Reiter Sándort jelölték.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Kos Ferenc róm. kath. 58 éves, Kállay István ev. ref. 28 éves, Faragó Margit ev. ref. 3 éves, Paulik Tibor gör. kath. 3 éves, Molnár András ev. ref. 8 hónapos, Gara Erzsébet izr. 12 hónapos, Mayer Emil ág. ev. 65 éves.

* **A Csokonai-kör választmányi ülése.** A Csokonai-kör választmányja február 12-én esütörtökön d. u. fél 5 órakor a

városháza kis tanástermében ülést tart, melynek tárgyai: 1. A Kazinczy-pályázat, 2. A Telegdy-féle pályakérdés kitűzése. 3. Dr. Jászi Viktor tanár indítványa szabad liceumi előadások tárgyában. 4. Folyó ügyek.

* **Bimbóhullás.** Gara Alajos földbirtokos kis leánya Bözsike meghalt. Temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a Hunyadi utca 2. számú háztól.

* **Előkelő kereskedők mulatsága.** Debrecen előkelő kereskedővilágának ifjúsága szintén ki akarja venni a részét a farsangból. És bizony már csak a farsang végével fog mulatni március 7-én, a mikor is előkelő táncmulatságot rendez, mely iránt igen nagy már is az érdeklődés. A mulatság rendezőbizottságának élén Kaszanyitzky Andor és Erber Ernő állanak.

* **Elhunyt premontrai tanár.** Velkey Dénes Imre, a jászóvári premontrai rend kanonoka, aranymisés pap, a rend legidősebb tagja elhalt. A szép kort ért lelkész és tanár elhunytáról következő gyászjelentést adta ki a rend:

A jászóvári premontrai kanonokok Rendje mély fájdalommal tudatja, hogy Velkey Dénes Imre jászóvári premontrai kanonok, asszonyvásári plébános, aranymisés aldőzópap, a Rend legidősebbje, tiszteletbeli rendnagy, a nagyváradi lat. szent. egyházmegye szentszéki ülnöke, folyó hó 7-én reggeli 4 órakor a szentiségek ajtatos fölvétele után 83 éves agykorában kimerült lelkét Teremtőjének visszaadta. Munkában gazdag hosszú életéből 12 évet tanári és 47-et plébános pályán töltött el az egyház és haza szolgálatában. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Az idős, érdemekben gazdag tanárnak széleskörű ismeretsége volt Debrecenben, s tanítványainak nagy sokasága bizonyára fájdalommal értesülnek öreg tanárunk elhunytáról.

* **Tolvaj kereskedő tanoncok.** Kontsek Kornél rófos és divatáru kereskedő panaszt tett a rendőrségnél, hogy egy idő óta ismeretlen tettesek garázdálkodnak boltjában, s napról napra több kevesebb értékű árut lopnak el. A tettesek kinyomozására Dobos rendőrbiztost küldte ki a bűnügyi osztály vezetője, ki még a d. u. folyamán dieséretre méltó ügyességgel kézrekerítette nemcsak a tetteseket, hanem az orgazdákat is. — A lopásokat Kontsek Kornél két tanonca ifj. Kőrösi László és Góga János követték el, potom áron adogatva el a lopott tárgyakat Rafa János hetes és Baranyai Sárának, egy vasuti munkás nejének. Az 50 korona értékű lopott divatáru és vásznak egy részét megtalálták a két orgazdánál. A fiatal bűnösöket és orgazdákat feljelentték a kir. ügyészségnek.

* **Elfogták a gyilkos cigányt.** Eppen egy hete történt a téglavetőben, hogy Lakatos Sztári ló kupec cigányt bosszúból fejbeltették. A csendőrség mindjárt a nyomozás elején gyanította, hogy ki a tettes, de elcsipni nem tudták, mert megugrott. Tegnap aztán sikerült Németh Pál őrsvezető és Steiner József csendőrnek elcsipni a tettest Balog Imre rovott multu veszedelmes cigány személyében, a ki a hajdu-nánási határban bujdosott. — Az erkölcsileg teljesen züllött ember január 23-án szabadult ki a börtönből hol lopás miatt ült. Azóta gázságainak hosszú sorozatában nem kisebb dolgok szerepelnek, mint hogy részt vett a kis-halápi 700 koronás betöréses lopásban. Hajdu-Hadházon rálőtt a csendőrökre, Mikepéresen rálőtt az éjjeli őrkre, s most fejbeltette cimboráját Lakatos Sztárit. Az elvadult

ember minden tettét beismerte. Áadták a kir. törvényszék vizsgálóbírójának.

* **Szabó Miklós álarcos bálja.** Szabó Miklós, jóhírnevű táncitanító folyó hó 22-én a Margit fürdő disztermében álarcos és jelmez bált rendez. Kezdeté 7 órakor. Belépti díj 1 korona.

* **A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet”.** (Piacz-utca 83. sz. a.), mely ez idén is 6% osztalékot ad tagjainak, — ez uton értesíti a t. közönséget, hogy a most alakult VII. évtársulatba tagok még mindig mulasztási illeték nélkül léphetnek be. Kölesönöket a f. VII. évtársulatra is folyósít.

* **Az utipodgyász elszállítása a lakásról.** A m. kir. államvasutak igazgatókágától vett értesítés szerint „A magy. kir. államvasutak központi városi menetjegyiroda” (Budapest IV. Vigadó-tér 1. sz.) az utazó közönség kényelmére a vasuton feladandó uti podgyászt előszóval, írásban vagy telefon utján való bejelentésre a székesfőváros IV—IX. kerületeiben fekvő lakásokon át veszi és azt megveszi és azt megállapított szállítási díjjak beszédése mellett saját hivatalos helyiségében vasuti podgyásként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonathoz átadja. A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a szándékolt utazást megelőző napon kell történnie. Az átadott podgyászra vonatkozó hivatalos vevényt és a szükséges vasuti menetjegyet a menetjegyiroda hivatalos helyiségében szolgáltatja ki, vagy kívánatra 40 fillér díjjért a lakásra is elküldi. Az említett menetjegyirodában, melynek helyiségeiben egy idegen forgalmi iroda, olvasóterem, entnografiai és házi iparbazár, továbbá egy tudakozó iroda fürdők számára létezik a szükséges összes különféle menetjegyek, még pedig a tervezett utazás megkezdése előtt már néhány nappal előbb is megválthatók és ugyanott bármily utazási ügyben szóval vagy írásban díjmentes felvilágosítás nyerhető.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

— február 11.

Debrecen város jog és pénzügyi bizottsága holnap, e hónap 12-én d. u. 3 órakor a városháza nagy termében ülést tart Vecsey Imre főjegyző elnökle alatt.

Az ülés tárgysorozata a következő lesz:

1. Tiszti főügyésznek jelentése a Gönci utca 5 sz. ház megszerzése tárgyában.

2. ifj. Papp Sándor és nejének kérvénye megvásárolt tanyabirtokukra polgári oklevél hiányában tulajdonjog bekebelezési engedély adása iránt.

3. Széll Sándor volt színházi házmesternek kegydíj iránti kérvénye.

4. A debreceni gazdasági egyesületnek kérvénye gyümölcsfa és gyümölcs-termelési célokra a Mike-Pécsi országot mellett fekvő 40 holdnyi városi terület átengedése iránt.

5. Tiszti főügyésznek jelentése a Köntös kerti szőlő birtokosok panaszos kérvénye tárgyában.

6. A gazdasági bizottságnak javaslata a rabsegélyző együletnek és Báyer Ferenc debreceni lakosnak a Mike-Pécsi országot mellett levő 81 hold terület átengedése iránti kérvénye tárgyában.

7. Torontál, Pozsony és Nyitra vármegyének az 1868 évi 44 t. cikk módosítása tárgyában az országgyűlés képviselő

selő házához intézett s ide támogatás végett megküldött feliratai.

8. A rendőrfőkapitányságnak jelentése a rendőrfelügyeleti díjak behajtása körüli eljárás egyszerűsítése tárgyában.

9. A színházi bizottságnak jelentése Bodnár Géza, Leinhardt Vilmos és Gyöngyösi Viktornak a városi színháznál alkalmazandó reklám tüggöny felállítására engedély iránti kérdése tárgyában.

10. Gyarmathy Istvánnak vételi ajánlata a Rieckli Gizellától vett majorsági földekből 2 hold négyszög 35 öles parcellának megszerzése végett.

11. Gazdasági bizottsági javaslat Kovács Lajos és neje banki kaszáloja átcserelése tárgyában.

12. Felügyelő bizottsági elnöknek jelentése a bizottsági tagságról lemondott Dr. Szántó Sámuel helyének betöltése tárgyában.

13. Debreceni helyivásut részvénytársaságnak kérvénye a Hortobágy malom mellett iparvágány építése engedélyezése iránt.

A jóvá nem hagyott költségvetés.

(37 százalék pótdó helyett 42 százalék.)

— febr. 11.

Tegnap már hirt adtunk arról a feltűnést keltő belügyminiszteri rendeletről, mely az 1903 évi közgyűlésileg megszavazott költségvetést nem hagyja jóvá ellenben helyt adván Roncsik Lajos főszámvevő költségvetésének elrendeli, hogy a főszámvevői költségvetést tekintsek a további ez ügyben tartandó tárgyalásoknál alapul.

Ez a főszámvevői költségvetés pedig a költségvetés hiányának fedezetéül 42 százalék pótdót állapít meg.

A miniszteri leiratot teljes szövegében itt adjuk:

A város házipénztárának 1903 évre szerkesztett költségirányzatot az ellen a városi t. főügyész, főszámvevő és főmérnök által beadott felebbezések folytán is felülvizsgálván, jóváhagyhatónak nem találtam, mert az előirányzat bemutatott alakjában nem alkalmas arra, hogy annak alapján a városi háztartás fennakadás nélkül vezetessék.

Ugyanis a városi főszámvevő által készített javaslat esakis azon szempontból tárgyalatott, hogy a valódi pótdó szükséglet miként volna leszállítható, mely célnak elérésére a már több ízben kifogásolt azon eljárás alkalmaztatott, hogy a bevételek minden alap nélkül és a költségirányzás tekintetében alkalmazandó rendszer teljes mellőzésével fel emeltették, a kiadások pedig leszállították és így egy mesterséges mérleg állítottott egybe, melynek jóváhagyásához a város érdekében hozzá nem járulhatok.

Miután pedig megvagyok győződve arról, hogy a város törvényhatósági bizottsága a költségvetésnek újabb tárgyalása során a helyzet tarthatatlanságát be fogja látni: felhivom a város közönségét, hogy költségirányzatát a városi főszámvevő reális javaslatának alapul vétele mellett újból állapítsa meg, és az eképen átdolgozott költségelirányzatot legkésőbb március hó 15-ig jóváhagyás végett terjessze tel.

A költségvetés egyes tételeire nézve következő észrevételeim vannak:

1.) A város épületei fenntartási költségeinek minden rendszer nélkül való csökkentése veszélyes, mert ezen eljárás mellett a város közönsége ezen vagyonát az elértéktelenítésnek teszi ki.

2.) A bevételek 6. címe alatt az erdők jövedelméből előirányzott többlet teljesen képzeti alapon lévén felvéve: ezen cím alatti jövedelmek a városi erdőmester által felelőség terhe alatt készített, részletes kimutatás alapján helyesbíthatók.

3.) A bevételek 13 címe alatt csak a városi szeszfogyasztási pótlék van előirányozva. Miután azonban a város bor után is gyakorol ilyen adószedést, felhívom a város közönségét, hogy jelentse fel, hogy miért nem irányoztatott elő ezen címen várható jövedelem.

4.) A bevételek 14. címe alatt a közeztvám jövedelméből 130 ezer korona irányoztatott elő, ellenben kövezési célokra csak 80 ezer korona fordítatik.

Miután azonban a közeztvám jövedelem kizárólag kövezési célokra fordítandó, e n n é l f o g v a felhívom a város közönségét, hogy a közeztvám jövedelem teljes összegét, leütve a beszédési költségeket, a városi kövezet fejlesztésére fordítsa: annál is inkább, mivel a közlekedési utak jókarban tétele egyik leghatályosabb eszköze a város fejlődésének. Azon célból pedig, hogy a közeztvám jövedelmének felhasználása mennél behatóbban ellenőrizhető legyen: elrendelem, hogy a közeztvám jövedelem a házipénztári költségelőirányzatból kivéssék és külön alap kezeltessék, melynek külön költségvetése a házi pénztári költségvetéssel együtt tárgyalandó, és azzal együttesen terjesztendő jóváhagyásom alá.

5. A bevételek 16—3-ik tétele alatt előirányzott 4107 korona megtérítés törlendő, mivel a városi világítási üzem tényleg gépészmérnöki fizetési címen a városnak nem tartozhatik.

6. A kiadások 15. címének 12—18 tétele alatt felsorolt kölcsönök törlesztési részletei leszállítottak. Minthogy azonban meg nem engedhetem azt, hogy a város kölcsönei a kormányhatóságilag jóvá hagyott törlesztési tervtől eltérően fizetessenek vissza: elrendelem, hogy pótlólag a szabályszerű törlesztési részletek irányoztassanak elő.

7. A kiadások 20—13 tétele alatt felvéve volt löverseny díj töröltetett, Minthogy azonban ezen díj megfizetésére a várost a szerződés kötelezi, ennél fogva ezen összeg pótlólag előirányzandó.

8. Végül felhívom a város közönségét, hogy a költségelőirányzat mindazon tételeit, melyek a 3 évi átlag alapján irányozandók elő, tényleg ezen átlagnak megfelelő összegben állapítsa meg.

A Dohányosi féle dülő uti, elemi iskola építési a fenntartási, felsőbb leányiskola fenntartási, Földi, iparközéptanodai, ipariskolai, ingatlanrendezési, kórház építési, községi adóhelyét pótló, reális-

kolai, szépitészeti, színházi színmű, Tisza ámentesítő, tüzi, világítási és nyugdíj alapokról szerkesztett külön költségelőirányzatokat ezennel jóvá hagyom. Utasítom azonban a város közönségét, hogy pótlólag tüzetesen világítsa fel azt, hogy a nyugdíjalap vagyona 215490 korona 86 fillérről mi módon apadt megint 189023 korona 83 fillérré, a midőnezen alapnak voltaképen növekedni kellene.

Megjegyzem, hogy az újonnan kiegészített törvényhatósági bizottságról és az újonnan választott tisztviselők ügybuzgalmától reményelem, miszerint a városi háztartás rendezésének alapját képező reális költségirányzat összeállításánknak munkájánál a város jól felfogott érdekében körültekintéssel fog közreműködni.

Budapest, 1903. február 6.

a miniszter helyett

Gulner
államtitkár

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Feb. 11. szerdán: *Denise*, színmű. C.

Feb. 12. csütörtökön: *Loute*, bohózat A.

Feb. 13. pénteken: *Agglegények*, vígjáték. B.

Feb. 14. *San-Toy*, daljáték. C.

Feb. 15. vasárnap: délután *Egy görbe nap*, bohózat, este: *Felhő Klári*, népszínmű.

— (*Denise*). Ma este ifj. Dumas egykor sokat emlegetett híres színműve *Denise* kerül színpadra, A címszerepet Menszáros Margit játssza. A többi főbb szerep semélyesítői Klenovits, Jeszenszky, Ebergényiné, Pataki, Sebestyén.

— (*Bob herceg*). Huszka Jenő daljátékára, a *Bob herceg*-re készül most az énekes személyzet. A darab február vége felé kerül bemutatásra.

— (*Molirre halálának évfordulója*). Ezelőtt 230 évvel 1673. február 17-én halt meo Poquelin mester, aki *Molière* néven halhatatlan remekműveket írt. A debreceni színház is megemlékezik a nagy költő halálának évfordulójáról: febr. 17-én előadja a *Kérvtelen házasság*-ot. Ugyan ezen az estén kerül színpadra a *Parasztbecsület* dalmű.

TAVIRATOK.

A szász királyi család regénye.

Drezda, febr. 10. (*Saját tudósítónk távirata*.) A házassági külön bíróság holnapra kitűzött tárgyalását, melyen a trónörökös pár válási ügyében hoztak volna határozatot, valószínűleg elhalasztják.

Drezda, febr. 10. (*Saját tudósítónk távirata*.) Itt azon ellenőrizhetlen hír terjedt el, hogy Lujza hercegnőnek a szanatoriumba való felvétele nagyon nehezen volt keresztülvihető. Mielőtt Lujza hercegnőt sikerült volna a szanatoriumban elhelyezni, öngyilkossági kísérletet követett el, mely azonban semmi komolyabb bajt nem okozott.

Brüsszel, febr. 10. (*Saját tudósítónk távirata*.) Giront egy amerikai impresszário felszólította, hogy esténként fizetendő 500—500 márka tiszteletdíj fejében mutogassa magát.

Elítelt pánszláv izgatók.

Budapest febr. 10. (*Saját tudósítónk távirata*.) Az esküdbíróság Piétor Miklós turóc-szentmártoni takarékpénztári könyvelőt, aki egy tót folyóiratban két olyan közleményt írt, melyben súlyos támasokat intéz a magyar állameszme ellen. — nemzetiségi izgatásért három napi államfogházra és nyolcvan korona pénzbüntetésre ítélte. Mudron János dr. ügyvéd pedig ugyanazon folyóiratba írt hasonló szellemű cikkéért 5 napi államfogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélték.

Vádak egy törvényszéki bíró ellen.

Budapest, febr. 10. (*Saját tudósítónk távirata*.) Dr. Soós Kálmán törvényszéki bíró ügyében Bérey Béla rendőrfőkapitány folytatja a nyomozást. Az iratokat áttették az ügyészséghez, amely dr. Perény Gábor vizsgálóbírónak osztotta ki az ügyet, Perény már ma délelőtt kihallgatta Soóst, aki ügyvédjeül dr. Weisz Sándor ügyvédet nevezte meg. Schware Abrahámot ma reggel kísérte át két titkos rendőr bérkocsin az ügyészség fogházába.

Elítelt merénylő.

Brüsszel febr. 10. (*Saját tudósítónk távirata*.) Rubinót, aki tavaly merényletet követett el a belga király ellen, a királőt, ma életfogytiglan tartó fegyházra ítélték.

Gabona tőzsde.

Budapest, febr. 10. (*Saját tudósítónk távirata*.) Buzakinálát mérsékelt, vételkés javult. — Kedvező irányzat mellett 30.000 métermázsza került forgalomba tartott árkon. Egyéb gabonanemek közül zab és tengeri 5 fillérral drágább. Idő azép.

Buza áprilisra	7.61—62.
Rozs áprilisra	7.65—66.
Zab áprilisra	6.62—63.
Tengeri májusra	6.20—21.
Repce augusztusra	11.75—85.

Regénycsarnok.

ROBINSON BABELBEN.

Írta: Erdélyi Gyula.

(Folytatás)

Az az ideges félelem ocsudtatott fel, mit Malvin reszkető karja árult el. Egy ifjú leánykára nézve, az első bál olyan: mint az ismeretlenség, lehet hogy leigáz. A fiatal leányok szívét ettől az ismeretlen ellenféltől való borzongás tölti be, midőn a bálterembe lépnek. Ettől a szorongástól meg kell Malvint menteni, Reá néztem Keresev Imrére.

Megértett. Egy udvarias hajlongás és egy fülbemászó keringő hangjai mellett lebegtek tova. Malvint már már megelőzte a hír. Csinos és vagyonos. Alig tette le Imre barátom, tolongtak feléje, a rendezők karjai, hogy bemutassák magukat. Malvinnak tetszett az, hogy annyit táncol, atyja boldogan nézett utánna és csak én magam vettem észre, mily keservesen bámulja ezt a keringőt. Bepillantott a tükörbe, mintha azt akarta volna megtudni kiállja-e a versenyt az arany ifjúsággal. Keresev Imre csinos jó modoru férfi

volt. Férfi a szó valódi értelmében, kit a divat és divatosság nem rontottak el. Egy utolsó példány a lovag korból, erős, bátor és ábrándos, Megértettem a pillantását.

Régi ismerősökre akadtam. Leányaitkat kísérték a bálba. Szót váltottam velük. Kezdett szórakoztatni multam élő elegiája a bál. Az anyai büszkeség s az a tér tükröződött vissza régi táncosnőim arcain. Némelyiket nem érintette egy az idő, hogy a tánc szenvedélyéről le kelljen mondani, leánya mellett úgy tűnt fel, mint idősebb nővér. Irigyen néztek erre a többiek.

A zene elhallgatott. A bálrendező-

318. szám

1903.

HIRDETMÉNY.

A város tulajdonát képező Nagyerdei Nyarilakok folyó évi május hó 1-től bezárólag október hó 31-ig bérbe adtnak Ajánlatok Oláh Károly tanácsnok urhoz (Városház emelet 7. ajtó) folyó évi március hó 25 ig a hivatalos órák alatt tehető hol az árak és a szerződési feltételek felől felvilágosítás nyerhető.

Ugyanott fogadtatnak el jelentkezések a nagyerdei lawn-tennis pályák folyó évi használatára vonatkozólag is a fenti határidőn belül.

Régi bérlők jogai egy a nyári lakok mint a tennis pályákra nézve folyó évi március hó 10 én délután 5 óráig fentartatnak.

A városi tanács

Egy cs. és kir. egyéves huszár önkéntes részére a csász. és kir. lovasági laktanya közelében március hó 10-15 től kezdve egy nagy szobából vagy két kis szobából álló tisztességes butorzzattal ellátott lehetőleg kiszolgálattal és külön bejáratú biró száraz és világos hónapos lakás kerestetik. Ajánlatok a havibér megjelölésével e lapkiadó hivatalába kéretnek.

343. szám.

Az ISTVÁN gőzmalom-társulat ÖBLEMÉNYEINEK ÁRJEGYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Szám	Kötelezettség és engedmény nélkül, készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100 kiló		Zsákonként a 85 kilógr.	
		kor fill	kor fill	kor fill	kor fill
A.	Asztali dara nagyszemű	27	80	—	—
B.	„ aprószemű	26	80	—	—
0.	Királyliszt	26	80	—	—
1.	Lángliszt kivonat	26	—	—	—
2.	Elsőrendű zsemlyeliszt	25	40	—	—
3.	Zsemlyeliszt	24	40	—	—
4.	Elsőrendű kenyérliszt	24	—	—	—
5.	Közép kenyérliszt	23	40	—	—
6.	Kenyérliszt	22	80	—	—
7.	Barna kenyérliszt zsákkal	21	40	—	—
7 ¹	„ II.	20	—	—	—
8.	Takarmányliszt	11	—	—	—
11.	Finom korpa zsákkal	8	60	—	—
11.	„ „ zsák nélkül	8	20	—	—
12.	Durva korpa zsákkal	8	60	—	—
12.	„ „ zsák nélkül	8	20	—	—
12.	Csírke buza zsák nélkül	8	—	—	—

A zsákok súlytartalma, — tetsvult tisztasulynak véve;
A. B. 0-6. számig 85 kiló.
7. és 8. szám 70 „
11. 12. 50 „
Debreczen, 1903. február 11.

ség az ajtó felé vonult. Az elnök kezében egy hatalmas virágbokrétát tartott. A lady patronesse érkezik. Kersey Imre karjára fűzte Malvint és mind a négyen kedvező pontra álltunk, honnan jól láthatunk. A bál védnöke vezette be a bálanya leányát. Utánuk egy tiszteletré méltó magasztos kinézésű öreg urnó jött, a bálanya anyja, ki eljött, hogy unokája első bemutatóján jelen legyen. Elegáns öreg urnó volt, elég egyenesen járt. Kaucsuk végű botjára támaszkodva az egyik kezével, a másikkal egy feltűnő szép 35-40 éves nő karjába fogódzott.

— Nini, a mama is itt van, — Szólt Malvin Sellőyre néztem. Azt véltem szoborrá meredt. Első pillanatban szemeit összehúzta, elhalványodott, a következőben szemei tágra nyitak és arcán tűz gyuladt ki. Most láttam csak, hogy milyen szép férfi.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma, szerdán, 1903. évi február hó 11-én.
Bérlet (C):

DENISE.

Színmű 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Bardannes Andre gróf.	—	Klenovits György
Mártha, huga	—	Csige Ilonka.
Brissot	—	Farkas Béla.
Brissotné	—	Ebergényiné.
Denise, leányuk	—	Menszáros Margit.
Thouvenin	—	Sebestyén Géza.
De Thauzettené	—	Jeszenszkyne.

Holnap, csütörtökön, február hó 12-én,
bérlet „A“

LOUÏSE.

Bohózat 4 felvonásban.

Üzlethelyiség változás!!!

Van szerencsém értesíteni, hogy

kályha- és vasbutor-raktáramat

Hatvan-utca 2. sz. a. házamból piacz-utca 27. sz., városi bérházba (volt Mendelovits üzlethelyiség) a városi székházzal szemben helyezem át.

Ujberendezés alá kerülő raktáramban nemcsak porcellán-, vas- és Meidinger rendszerű kályhákat, vasbutorokat, fürdőkádakat, jégsekreányeket és fényezett árukat tartok fenn dus választékban, de felszerelem azt minden igényeket kielégítő konyhafelszerelésekkel, nickel és nickelirozott árukkal és vadászati cikkekkel. Lőpor elárusításom is ezen helyiségben lesz.

Eddig tanusított bizalmaért és pártfogásáért hálás köszönetemnek kifejezést adva s kérve azokat a jövőre is részemre fentartani, vagyok kiváló tisztelettel

Tóth Gyula,

vaskereskedő.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógygyugulásra a legrégebbi sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsöt

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használattal: a gyermek ágyasok mellbajánál, melikeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyit sebeknél lábakon esontokon, sebeknél, sócsusz, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tövis stb; mindenféle daganat, kinöves, karbunkulus, uj képződmények, valamint ráknál körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbded lábaknál. Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég „Orangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beögetv legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk segitenek, legalább az orvos megérkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosán ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olesó, megbízható, amellel teljesen ártalmatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és ezimezni.

... Thierry (Adolf) Orangyal-gyógyszertára Pregrada ...
Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten; Török J. gyógyszerész Zagyarában; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszer érésznél.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az új istvántelki gépészeti berendezéséhez szükséges közlőművek-, villamos ellenközlőművek, daruk, villamos erőátviteli és villamos világítási berendezések, különféle daruk, a vízmű, egy munkás fürdő berendezése, a fénycső műhely gőzfűtési berendezése, műhelyi és irodai vaskályhák, gőzkazánok, különféle csővezetékek, a személykocsik gőzfűtési berendezéseinek kipróbálására szolgáló berendezés, légvezetékek, exhaustor berendezések (füst és gyaluforgács) végre pedig beton alapozási és kemence építési munkák létesítésére, illetve szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások és vázlatrajzok, valamint a különleges szállítási feltételek ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt (délelőtt 8 órától 2 óráig) a magy. kir. államvasutak E. II. gépszerkesztési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz. III. em. 17. ajtószám) betekintheők, illetőleg ajánlatot tenni a szándékozók által a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál (összesen 10, egyes csoportoként pedig 1 koronáért) beszerezhetők vagy kívánatra az ezekért járó díj előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek.

Az ajánlatok lepecsételve, ivenként egy koronás bélyeggel, valamint „ajánlat a 15.557/903. számhoz” felirással ellátva, legkésőbb **f. évi márczius hó 28-án déli 12 óráig**, a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Az ajánlatban kitéendők:

1. Szállítandó tárgyak egységárai számokban és betűkben korona értékben és pedig műszaki leírásokban kitüntetett feltételekre való tekintettel.

2. A megrendelés vételének napjától számított szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott tárgyakat a fentjelzett műhelybe szállítani, illetve ott üzemképes állapotban átadni, magát kötelezni.

A szállítási határidőnek be nem tartása esetén hetenként a szállítás értékének 1/2 %-nyi kötbér lesz fizetendő.

3. A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai.

Az ajánlattevők által ajánlott és a máv. igazgatósága által elfogadott súlyokra nézve úgy fel, mint lefelé 5%-nál eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok között a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számba.

Ot % nál nagyobb eltérés esetén (ugy fel, mint lefelé) az illető tárgyak átvétele megtagadható. Ha azonban a máv. igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az 5% nál nagyobb súly többlet nem fizetetik, az 5% nál kisebb súlylyal szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számba.

4. Az átalány árban ajánlott tárgyak súlyai szintén kitéendők az ajánlatokban.

Az ajánlatokban kitüntetett súlyokból 5% nál nagyobb eltérések (ugy fel, mint lefelé) szállítók által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok, melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapjául a tárgyak átvétele vagy visszautasítás iránt a máv. igazgatósága dönt.

Súly többlet nem fizetetik, súly kevesebbet esetén pedig, midőn az a gép szilárdságára a máv. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a máv. igazgatóságnak a gép átvételét megtagadni.

Oly esetben azonban, midőn a súly kevesebbet a magy. kir. államvasutak igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint a gép szilárdságára káros befolyással nem bír, és a gép átvétetik, a máv. igazgatósága az 5% nál nagyobb súly hiányának megfelelő értékét, mely 100. kgrm-kint villamos motoroknál 40, szóval negyven egyéb gépeknél pedig 20, azaz husz koronában állapítatik, meg, a szállító érdemösszegéből levonni jogosítva van.

5. Az ajánlathoz csatolandók az ajánlott tárgyak oly részletesen kidolgozott rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megíthetők legyenek. Az ajánlatokkal beterjesztett rajzok ajánlattevőnek vissza nem fognak adatni. A máv. igazgatósága által kiadott rajzok azonban nem csatolandók az ajánlathoz.

A hazai szállítókra nézve kikötjük, hogy azok a megrendelendő tárgyakat saját gyárukban tartoznak gyártani. Más hazai gyárak igénybe vétele csak a magy. kir. államvasutak igazgatóságának előzetesen kikért engedélye mellett van megengedve. Ha szállítók ezen kötelezettségnek meg nem felelnének, az esetben a 75410/92 sz. különleges feltételek 22. §-ának idevonatkozó határozmányai fognak alkalmaztatni a szállítók minden körülmények közt kötelesek a nem hazai gyárból szállított gépek és alkatrészek szerződés szerinti árának 20%-át, szóval husz százalékát bírság képen fizetni és ezenfelül jogában áll a máv. igazgatóságának saját választása szerint vagy a szerződés teljesítését vagy a kár megtérítését követelni és a szállítás tárgyát képező gépek és alkatrészek szállító terhére és veszélyre másutt bármely áron beszerezni.

A szállítással az ajánlott tárgyak összes részletrajzai másolatban lesznek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának minden külön díj fizetése nélkül átadandók. Alapozást igénylő gépekről és készülékekről az alapozási rajzok oly időben esznek a máv. igazgatóságának átadandók, hogy az utóbbi igazgatóság az alapozások létesítése iránt még a gépek beszállítása előtt intézkedhessék.

Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5%-a, vagy készpénzben, vagy általi letétekre alkalmas értékpapírokban az ajánlatok fentjelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letéendő, megjegyezvén, hogy az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén leg több jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó árfolyam szerinti értékben számítatnak, de a névértéken felül nem fogadtatnak el. A bánatpénz letételéről kiállított téjjegyek az ajánlatokhoz nem csatolandók.

Az ajánlatok érdemleges elintézés után két hét alatt az el nem fogadott ajánlattevők bánatpénze visszaadatni fog. a szállítással megbízott ajánlattevő bánatpénze pedig a megrendelés kézbesítési napjától számított 8 nap alatt a kereseti összeg 10 %-ára lesz kiegészítendő és biztosíték címén fog visszatartatni.

A nyugati műhely szertárába szállítandó gépek azok beszállítása után, az új istvántelki főműhelyben üzemképes állapotban átadandó berendezések pedig azoknak a rendeltetési helyén való felszerelése, üzemképes állapotba való helyezése és jó eredménnyel megejtett kipróbáltatása után ideiglenesen fognak átvétetni és az azok után kijáró kereseti összeg a magy. kir. postakarék-pénztár cheque- és clearing forgalma útján fog kiegyenlítettetni.

A kifizetendő kereseti összegből egy per mille a máv. nyujdíjra nem jogosított alkalmazottjai külön segély alapja javára le fog vonatni és visszatartatni.

Az ügylettel járó bélyegilleték kötelesegeket szállító viseli; az illeték az 1881. évi XXVI. t. cikk 10. §-a szerint az illetéki díjgyezék 9. tételének jegyzéke

el, hanem arra még külön a szerződés után a III. fokozat szerint járó illeték fejében az utalványozott összegnek megfelelő értékű bélyegyek is ragasztandók.

Szállító a szállított gépek és berendezések szerkezetének helyességeért és teljes megbízhatóműködéséért, a kifogástalan kiviteleért valamint a felhasznált anyagok jó minőségéért az üzembe vétel napjától számított egy évi jótállást tartozik elvállalni.

A biztosítéki összeg a jótállás letelte után fog visszafizetetni, mindenkor annyiban, amennyiben szállító a jótállási kötelezettség alól feldottnak lesz tekinthető.

Szállító beleegyezni tartozik abba, hogy a máv. igazgatósága a megrendelt gépek és berendezések gyártását szállító gyárában saját közgei által ellenőriztesse. A szállító által magy. kir. államvasutaktól előzetes nekikérendő engedély alapján megbízott más hazai gyárak a tárgyak és anyagok megvizsgálása és ellenőrzése tekintetében ugyanazon szempont alá esnek, mint szállító saját gyára.

A megrendelés alkalmával kikötni fogjuk, hogy a gépek és berendezések gyártásához szükséges szénnek, úgy mint fűtő szén, kovács szén és pirszén, amennyiben az ellen gyárüzemi szempontokból, vagy a szénbeszerzési árak tekintetéből nehézség nem forog fenn, kizárólag magyar szén-bányáknál szereztesse be.

Tovább ki fogjuk kötni, hogy a gépek és berendezések készítéséhez hazai anyagok felhasználása a máv. igazgatósága előzőleg kikérendő engedélye alapján csak az esetben lesz megengedve, ha ezen anyagok belföldön nem gyártatnak illetve kellő időben nem gyártatnak oly mennyiségben, mint a milyenre szállítónak a gépek és berendezések szállítási határidejére való tekintetből szüksége van.

Az anyagok beszerzési forrásai ennélfogva a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályának jóváhagyás végett előzőleg bejelentendők lesznek és kikötni fogjuk, hogy az engedélyezett beszerzési forrásokból való származását úgy a máv. igazgatósága, mint az e részben külön megbízással bíró ipar felügyelők is ellenőrizni fogják, illetve ellenőrizni jogosítvák.

Szállító köteles lesz a belföldi kereskedőktől vásárolt cikkeknél a kereskedő számláján az illető kereskedő által megjelöltetni azon gyár vagy ipartelep nevét és ipartelep helyét, honnan a cikk való és a máv. igazgatósága, illetve az ipar felügyelők ellenőrzésének magát ily esetekben is alávetni.

Per eseteire egyetértőleg megállapítatik, hogy a jelen pályázati hirdetés alapján eszközöndő megrendelésekből eredő mindazon perekben, a melyet a magy. kir. államvasutak igazgatósága mint felperes folyamatba tenne, aláveti magát szállító a magy. kir. államvasutak tetszése szabadon választandó akár a somnás, akár a rendes bíróság illetékességének és eljárásnak.

Ellenben azon perek, a melyekben a magy. kir. államvasutak mint alperes jelentkeznek, csakis a magy. kir. államvasutak igazgatóságnak székhelye szerinti illetékes bíróság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, ajánlattevőket az általuk ajánlott összes gépek és berendezések, vagy csak azok egyrészének szállításával bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más céget a szállítással megbizhasson és a szállítástól egészen eltekinthessen.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától számítva 3 hónapig kötelezettségben marad.

Budapest, 1903. évi jannár hóban.

Magy. kir. államvasutak.